

RENOSCRIPTO

vaktijdschrift voor de architect, de aannemer en de projectmarkt

nr. 102 | oktober 2020 | €12

CASALGRANDE
PADANA

PAINTING THE WORLD WITH CERAMIC PAINTBRUSHES

Giving shape to beauty with Casalgrande Padana ceramic tiles.

DE SCHILDERS

*“vanuit de nood kan een
deugd ontstaan”*

In 2013 kwamen vijf gezinnen aankloppen bij Havana architectuur met de vraag om voor hen een cohousingproject te ontwerpen. Ze hadden in Gent samen beslag gelegd op een mooi perceel met ruime tuin. Elk afzonderlijk zou dat met hun budget nooit mogelijk zijn geweest. Restte de vraag of ze dit traject tot een goed einde konden brengen en of de architect voor hen een meerwaarde kon creëren op deze locatie. Ja dus en dat is niet zo vanzelfsprekend als het lijkt...

TEKST: SAM PARET FOTO'S: FILIP DUJARDIN

De geknikte achterbouwlijn werd naar de straatzijde gekopieerd

De geknikte achterbouwlijn breekt het volume

Winst in overlap

Couhousing mag dan als term al even ingeburgerd zijn, in de realiteit zijn er nog niet zo heel veel gerealiseerde nieuwbouwprojecten. Dat heeft vaak te maken met externe factoren zoals bezwaren van buurtbewoners maar even vaak liggen interne meningsverschillen aan de basis. Dergelijk traject is dan ook zelden een zondagswandeling. De Schilders, een verticale cohousing voor uiteindelijk acht gezinnen en gerealiseerd in een tijdspanne van nauwelijks drie jaar, mag je dus gerust een succesverhaal noemen.

Bert Haerynck: "Toen wij met dit project startten was er - met uitzondering van een compacte verkaveling in Vinderhoute - geen gerealiseerd nieuwbouwohousingproject in Gent of Vlaanderen. Wij hebben intussen wel wat ervaring met dergelijke projecten en het is altijd een voortdurende evenwichtsoefening. Je moet namelijk met meerdere partijen rekening houden, met hun afzonderlijke wensen, hun respectievelijke budgetten en de geldende bouwvoorschriften van de locatie. En als architect heb je ook ambitie om een voorbeeldproject te realiseren. Op het vlak van duurzaam, gestapeld en collectief wonen zijn we daar wel in geslaagd, vind ik."

De initiatiefnemers hadden hun oog laten vallen op dit unieke perceel dat in feite de tuin was van één van de achterliggende woningen. Het had meerdere troeven. Zo was het betaalbaar omdat het niet binnen de ring van Gent lag maar wel goed gelegen, dichtbij het centrum en het station van Gent-Dampoort. De groep deed het ook vanuit een ideologie. In de zin van samen te wonen en de winst te zoeken in de overlap in dubbel gebruik. Weliswaar niet om het collectief wonen - ze beschikken immers elk over hun eigen individuele unit zoals je dat in een appartementsgebouw hebt - maar meer om wat je ervoor in de plaats krijgt.

"De toegevoegde waarde zit hem in de gemeenschappelijke gelijkvloerse verdieping met keuken, leefruimte en uiteraard de grote centrale tuin van 300 m² waar alles mee begonnen is. Want mocht je die opdelen in acht, dan rest er enkel een stadskoertje. De steeds schaarser wordende woonoppervlakte in combinatie met vaak een beperkt budget, stimuleert nu eenmaal de zoektocht naar alternatieve woonvormen en collectief wonen is daar een antwoord op. Ze geloofden ook heel erg in het zelf organiseren in plaats van te werken

met een projectontwikkelaar. Ze bewezen dat het kon en het project legde hen geen windeieren. Het gros van de units is alles in verkocht voor een bedrag tussen de 200.000 en 300.000 euro. Daarvoor vind je in Gent geen nieuwbouwwoning. En zo heb je meteen het grootste voordeel aan cohousen."

Een groot huis

Door de groengevel, een oase in een zee van beton, ademt de straat net iets beter dan voorheen. Een beweging die spontaan op gang kwam bij de bewoners maar ook gefaciliteerd wordt door het bijzondere ontwerp van Havana. "We vertrokken met wat maximaal mogelijk was volgens de vastgelegde stedenbouwkundige voorschriften. Zo is de geknikte achterbouwlijn tot stand gekomen en die grillige driedelige lijn die het volume breekt, kopieerden we naar de straatzijde. Door in lijn met de naburige gebouwen ook een rechte (tweede) gevel te voorzien, ontstaan er in de vides van de ontdubbelde voorgevel private zuidgerichte terrassen die door de grote raampartijen deel uitmaken van de afzonderlijke units. Het zorgt dus niet enkel voor extra leven in de straat, optisch worden de units ook net iets groter. Van de anomalie van

De terrassen maken de units dankzij de grote raampartijen optisch groter

de site hét speerpunt van het project maken, is iets dat wij als architect vaker beogen."

De gevels zijn opgetrokken in recuperatiebaksteen, eveneens vanuit duurzaam oogpunt. Bovendien geven ze het geheel een huiselijkere aanblik. Dat De Schilders meer als één hele grote woning wordt aanzien, dankt het ook aan de gezellige overdekte inkom. Die insteek vond Havana heel belangrijk. "In de ruime inkom kijk je via het glazen binnenraam aan de gemeenschappelijke keuken door een groot schuifraam rechtstreeks de tuin in. Een ander detail dat daaraan bijdraagt is het feit dat we overal deuren met een kruk aan de buitenkant voorzagen. De gemeenschappelijke delen zoals de trappenhall met veel hout en het leven dat zich afspeelt op de verdiepingen, versterken die indruk."

Zelfredzaamheid van de middenklasse

Cohousing staat niet gelijk aan samenwonen. Wie behoefte heeft aan sociaal contact, kan dat in de gemeenschappelijke delen. Wie dat niet wil, kan zich afzonderen. Elke unit beschikt over alles wat je nodig hebt in een woning, zij het dan iets kleiner. Al moet je daar eigenlijk

nog een deel van de gemeenschappelijke gelijkvloerse ruimtes bijtellen alsook de was- en bergruimte in de kelderderdieping. En niet te vergeten ... de meest compacte integraal toegankelijke personenlift, ook die werd er netjes in gepuzzeld.

De Schilders is het bewijs dat vanuit de nood een deugd kan ontstaan. "Niet veel mensen hebben een ongebreideld budget maar dat betekent niet dat je daarom niet kwalitatief kan wonen in de stad. In dergelijke projecten van collectief wonen is budget vaak de rode draad. Ik denk dat we misschien 30 besparingsrondes hebben gedaan. Volumekortingen maken het immers interessant als je iedereen op één lijn krijgt. Dat vraagt veel overleg en betrokkenheid. De bereidwilligheid van deze groep om het project te doen slagen was dan ook doorslaggevend. Anderzijds was het aan ons om de limieten op te zoeken in volume en in wat je echt nodig hebt om zelfstandig te wonen. Alles wat kon, is gedeeld. De winst zit namelijk in wat je niet hoeft te bouwen en duurzaamheid zit ook in zuinigheid. Zo kan je er voldoende units in krijgen met als finaal doel om het zo betaalbaar mogelijk te maken voor iedereen. Een collega-archi-

”

Op het vlak van duurzaam, gestapeld en collectief wonen, zijn we er in geslaagd een voorbeeldproject te realiseren

In de ontdubbelde voorgevels heb je aangename zonneterrassen

tect schreef ooit dat cohousing een teken was van de zelfredzaamheid van de middenklasse in tijden van crisis. Dat klinkt misschien negatief maar dat is het niet. Dat het ook heel mooi kan zijn en dat je met meer eindigt als je de budgetten samenlegt als groep, daar is De Schilders het levende bewijs van." ♦

Precies goed voor alles

Area Pro is onderdeel van het nieuwe projecttegell assortiment van Agrob Buchtal, de toonaangevende leverancier van architectuur keramiek. Tijdloos in ontwerp, ongekend veelzijdig en goed doordacht in ieder detail. De grote keuze van kleuren, formaten, anti-slip oppervlakken en talrijke keramische speciale producten maakt deze collectie een perfecte Allrounder voor elk toepassingsgebied.

#areapro

AREA PRO

DEUTSCHE STEINZEUG AGROB BUCHTAL

KASTEEL BOEKENBERG

antwoord op authenticiteit en meerzaamheid

2

Een nieuwe manier van samenleven. Met oog voor ieders eigenheid en vrijheid. Symbiosis vzw, een burgerinitiatief dat in 2012 het levenslicht zag, promoot een warme, autonome manier van leven, wonen en zorg voor mensen in hun 2e levenshelft. Het platform wil dat doen via 'De Living', betrouwbare en solide woonalternatieven die focussen op solidariteit en duidelijke, ethische en deontologische waarden. Het uiteindelijke doel? Langdurig welbehagen en zorgvertraging. Bij voorkeur komen deze Livings in (leegstaand) erfgoed zoals het kasteel Boekenberg dat binnenkort wordt omgevormd tot duurzaam cohousingproject.

TEKST: JESSE VAN DAELE FOTO'S: SYMBIOSIS

Kasteel Boekenberg

Visualisatie appartement

Een eigen huis in een gedeelde thuis

"In De Living ruilen mensen hun oude woonst voor gedeelde waarden en vriendschap, voor een eigen huis in een gedeelde thuis", legt Steven D'Haens, één van de bezielers van Symbiosis uit. "Ze moeten daarvoor instemmen met het feit dat elke vorm van persoonlijke financiële verrijking door het project wordt aangewend om het project zelf te versterken, garanderen dat ze onderlinge solidariteit (goed nabuurschap) willen opnemen en tegelijk een duidelijk engagement uitspreken om sociale impact te genereren voor de buurt."

"Mensen die écht bereid zijn om deze mentaliteitsschift te maken, en de focus te verleggen van persoonlijke financiële naar sociale verrij-

king, krijgen daarvoor iets heel waardevols in de plaats. Zoals wonen op mooie en waardevolle plekken die anders onbereikbaar zijn, maar net zo goed meer en verrijkende sociale contacten, een nieuw toekomstproject en meer persoonlijke gemoedsrust."

"Via 'De Livings' willen we samen met de bewoners (veelal) leegstand panden - vaak erfgoed - samenbrengen binnen onze Stichting van Openbaar Nut en die met respect voor de historische waarde een nieuw leven geven. Via een co-creatietraject met de bewoners willen we zo mooie plekken creëren waar het goed vertoeven is. Die bijdragen tot een gevoel van welbehagen. Want uit veelvuldig onderzoek blijkt dat een verhoogd welbehagen leidt tot zorgvertraging."

Pionierswerk

Steven D'Haens: "Op dit moment zitten we in ons land nog in een soort pioniersfase. In Duitsland en Zwitserland, bijvoorbeeld, staan ze met dergelijke modellen al veel verder. Hopelijk kunnen we hier de weg vrijmaken voor nieuwe initiatieven die zich als een olievlek zullen verspreiden."

"Maar op dit moment is het vooral nog een zoektocht naar geschikte plekken, toch wel enorm bepalend voor het welslagen van onze projecten. Belangrijkste hinderpaal is dat in België veelal de hoogste bidder het haalt. Misschien is het ook hier zinvol om over onze grenzen heen te kijken. In enkele van onze buurlanden wordt de prijs van maatschappelijk vastgoed bij verkoop vastgeklikt. Wie interesse heeft, kan zich kandidaat stellen waarna de overheid het project verkiest dat de grootste meerwaarde biedt voor de buurt biedt."

"Maar gelukkig kunnen we nu al starten met onze eerste 'Living': kasteel Boekenberg."

Boekenberg, de Living van Antwerpen

Het kasteel, een beschermd monument gelegen in een beschermd cultuurhistorisch landschap, werd midden 18e eeuw ontworpen door architect Jan Pieter van Bourscheit. Het rococogebouw was toen een hof van plaisantie, een buitenverblijf voor gegoede burgers. Na een kleine competitie werd de TV Polygoon - Rooilijn - Steenmeijer geselecteerd om het kasteel respectvol om te vormen tot een cohousingproject.

In het ontwerp worden negen wooneenheden voorzien, variërend in grootte en ruimtelijkheid, aangevuld met een groot aandeel gemeenschappelijke ruimtes zoals een eetkeuken, ontmoetings- en leefruimte, gasten- en zorgkamers, wasruimte, fietsen- en afvalberging en een terras.

STEVEN D'HAENS

Geboortestad: Aalst

Hobby's: lopen, wandelen, kunstbeleving

Favoriete lied: Spiegel im Spiegel (A. Pärt)

Favoriete plekje: de woestijn

All time hero: Nelson Mandela

Zachte omvorming van beschermde monument

Hoewel het kasteel en zijn interieur doorheen de tijd vrij ingrijpend zijn aangepast, maken een aantal elementen en kenmerken de principes van de 18e-eeuwse architectuur en wooncultuur afleesbaar: samenhang, harmonie, hiërarchie en verhouding zijn daarin belangrijke begrippen. De historische principes en logica worden zoveel mogelijk hersteld door het wegnemen van storende toevoegingen en door het terug blootleggen van de oorspronkelijke basisstructuur en ornamenten. Door te werken vanuit de bestaande structuur blijft de verbouwingskost meteen betaalbaar.

De nieuwe ruimte-indeling wordt uitgedacht vanuit de erfgoedwaarde: de belangrijkste semipublieke en meest collectieve ruimtes worden voorzien op het gelijkvloers, rondom de centrale as, net zoals in het oorspronkelijke plan. Ook de wooneenheden krijgen een divers karakter in de geest van de beschikbare ruimtes waarin ze ingevuld worden. Alle nieuwe toevoegingen zijn een eigentijdse herinterpretatie van authentieke elementen, materialen of opvattingen.

Collectief wonen

Voor de architecten was het herdenken van huisvesting voor de tweede

levenshelft een boeiende uitdaging: een plek waar je over voldoende autonomie en keuzevrijheid blijft beschikken, waar je zelfstandig kan blijven wonen, maar waar er tegelijkertijd antwoord is op zorgbehoevendheid en de behoefte aan sociaal contact. Zoals in elk cohousingproject was het zoeken naar een balans tussen ontmoeting en geborgenheid in het gebouw zelf.

Een extra toegang via het bijgebouw, bovenop de échte voordeur van het kasteel, geeft de bewoners als een soort artiesteningang de mogelijkheid om ongemerkt binnen te komen, zonder de collectieve ruimtes te doorkruisen. Tussen het publieksgerichte deel op het gelijkvloers en de collectieve circulatie naar de individuele woningen komt een duidelijke begrenzing. De circulatieruimtes op de verdiepingen zijn ruim en licht opgevat zodat het plekken kunnen worden voor spontane ontmoetingen of gezamenlijke rustmomenten.

Doorzichten vanuit de woningen naar deze collectieve ruimtes stimuleren de interactie tussen bewoners.

Maatschappelijke buurtfunctie

Het project zal ook een maatschappelijke functie vervullen door de buurt op een natuurlijke manier in het

”

We moeten wonen loskoppelen van bakstenen en toekomstige euro's. Beleven moet het sleutelwoord worden.

project te betrekken via activiteiten afgestemd op de locatie, het gebouw en de bewoners. Denk, bijvoorbeeld, aan leesclubs of boekencafés in de geest van de oorspronkelijke literaire salons.

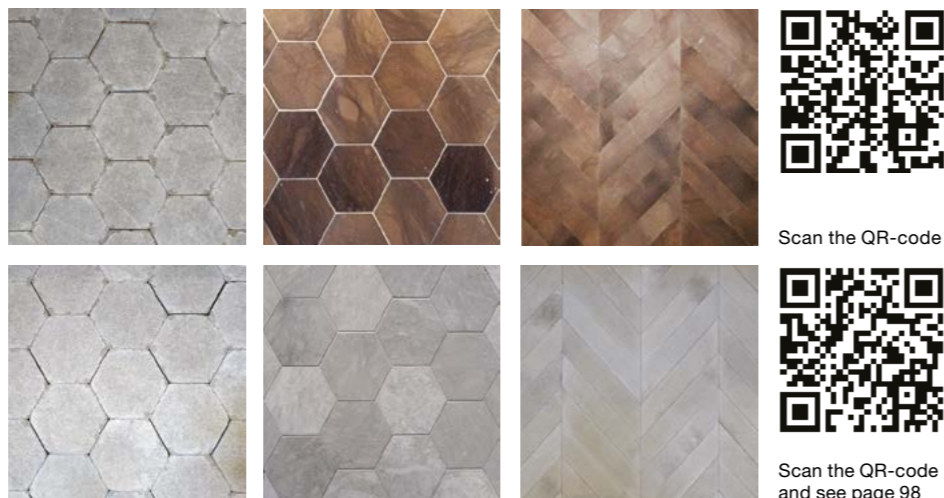
Op die manier wil het project een positieve impact realiseren binnen de omgeving en de oorspronkelijke betekeniswaarde als plek van rust en plezier herstellen. Dit ook voor een breder publiek, zodat de openstelling van het erfgoed niet in het gedrang komt.

Laatste rechte lijn

"Hoe het kasteel er uiteindelijk zal uitzien, zal worden besproken met de toekomstige bewoners. Zij beslissen, samen met alle betrokken diensten, terwijl Symbiosis ondersteunt waar nodig zolang alle beslissingen passen binnen de visie van onze organisatie. Intussen is de bouwvergunning aangevraagd en worden de laatste bewoners geselecteerd. Vanaf nu zal het (hopelijk) snel gaan", aldus Steven D'Haens.

Meer info over Symbiosis stichting van openbaar nut, de eerste grondenbank voor gemeenschapsversterkende woonvormen, vind je op www.wonenindeling.be ♦

Sixtus - Hungarian point

Scan the QR-code

Scan the QR-code and see page 98

For projects contact

j.vanhollebeke@stoneconsulting.eu - +32(0)475 389 571
fabrice.rogiers@stoneconsulting.eu - +32(0)479 530 969
website: www.stoneconsulting.eu

**Innovatie is
ook buiten de norm nieuwe oplossingen vinden.**

Schlüter®-BEKOTEC-THERM

Het innoverende en unieke verwarmingssysteem "de klimaat-regelende tegelvloer" vermindert de bouwtijd, bespaart energie en verbetert het wooncomfort. De beperkte opbouwhoogte van de modulaire bekledingsconstructie en de bijbehorende verwarmings- en regeltechniek vormen een perfecte basis voor een snel reagerende vloerverwarming met een bijzonder lage aanvoertemperatuur.

HOF TER BEEMT

ecologische samenwonen in pittoreske herenhoeve

3

TEKST: JESSE VAN DAELE FOTO'S: BARBARA JOSEPH

In de uitgestrekte binnentuin vind je een majestueuze wilde kastanje

Een karakteristieke herenhoeve van 6.000 m² oppervlakte, een uitgestrekte binnentuin met majestueuze wilde kastanje, een moestuin, zwembad, privétuinen ... Dat Hof Ter Beemt tot de verbeelding spreekt is een boutade die de oude boerderij gewoon onrecht aandoet. Onlangs werd de hoeve verbouwd tot cohousing-project. Erfgoed werd er op een interessante manier herbestemd, de renovatie gebeurde met een ecologische insteek en het perceel werd een mooi voorbeeld van verdichting in de dorpskern.

Herenboerderij met jeneverstokerij

Hof Ter Beemt is een herenboerderij uit 1700. Op haar hoogdagen, rond 1850, werd het binnenplein volledig ontsloten door toevoeging van een extra volume en kwam er een jeneverstokerij. Na de Eerste Wereldoorlog werd het nog bewoond door een adellijke familie, van 1945 tot 1975 was het de thuisbasis voor de scouts. Daarna had het pand nog verschillende functies tot het uiteindelijk compleet verkommerde. Zeven jaar geleden kwam daar verandering in toen twee gezinnen hier een kijkje kwamen nemen. Samen waren ze op zoek naar een boerderij in de buurt van Gent. En eigenlijk was dit dan ook geen echte kandidaat: de hoeve lag te ver en was te duur. Maar van bij aankomst werden ze compleet overonderd

door de fantastische binnentuin. Liefde op het eerste gezicht. Toen enkele dagen later het enthousiasme nog steeds in het zenit stond, gingen één van de gezinnen op zoek naar gelijkgestemden om een cohousingtraject uit te werken.

The things you do for love

Zo'n honderd kandidaat-gezinnen passeerden de revue. Geen overbodige luxe, want opdat een cohousing kan slagen moeten heel wat puzzelstukken in elkaar passen: budget, timing en vooral filosofie. Het is belangrijk dat het klikt.

Eén van die gezinnen die uiteindelijk intekenden was dat van Dries Hubrechts en zijn vrouw Eva Tack. In eerste instantie was deze laatste niet echt gewonnen voor het idee. Ze werkte in Brussel en de verbinding leek haar heel moeilijk. Gent

was toch een veel betere keuze? Maar ook zij werd holderdebolder verliefd op de pittoreske hoeve. Een goede treinverbinding en een plooi-fiets. Moeilijk kon dat toch niet zijn?

Bouwteam

Dries Hubrechts: "om de hoeve zijn vroegere luister terug te geven én het complex meteen aan te passen aan zijn nieuwe bestemming, schakelden we twee architectenbureaus in: aNNo Architecten, gespecialiseerd in erfgoed, en Martens Van Caimere Architecten dat duurzaam bouwen hoog in het vaandel draagt. Ook was er nauw en constructief overleg met het Agentschap Onroerend Erfgoed." Samen ontwierp het bouwteam een duurzaam en inspirerende herbestemming. "Ondanks een aanvankelijke toezegging voor slechts vier wooneenheden, werd de draagkracht van de site onderzocht in overleg met Erfgoed. En dankzij een aantal creatieve ontwerp-grepen kon ons team toch een ontwerp maken waarin zeven kwalitatieve wooneenheden werden voorzien, zonder compromissen te moeten

sluiten inzake erfgoedwaarde", verduidelijkt ir. - architect Robbe Van Caimere, van Martens Van Caimere Architecten.

In de voormalige herenhoeve met aansluitend de jeneverstokerij, het wagenhuis, de schuren en stallingen kwamen zeven wooneenheden en een aantal gemeenschappelijke ruimtes zoals een fietsenberging, stookruimte, werkatelier en polyvalente zaal. "De inpassing van de units volgde op een vanzelfsprekende wijze vanuit de randvoorwaarden van het monument. Elke ruimte werd op een haast natuurlijke wijze omgevormd tot aangename woonunit. Het feit dat de oorspronkelijk functies afleesbaar bleven, was trouwens belangrijk voor het Agentschap Onroerend Erfgoed."

"De aanwezige architecturale kwaliteiten van het historische gebouw zoals oriëntatie, licht, raam- en poortopeningen, tussenvloeren ... grepen we daarbij aan om een specifiek typologische ontwerp uit te werken op maat van elke plek."

PARTNER

Albintra, wij leveren bouwervaring

Albintra is invoerder-verdeler van bouwspecialiteiten voor handelaars in bouwmaterialen, hout, isolatiematerialen, dakmaterialen en bouwkunststoffen. In Ter Beemt leverde de firma het FAKRO tuimeldakvenster voor passiefhuizen FTT U6 Thermo met 3-lagig glas en Ug = 0,5 W/m²K.

Dit speciale dakvenster is voorzien van een breder en hoger vleugelprofiel dan deze van een standaard dakvenster. Het minimaliseert zo de kans op thermische bruggen en zorgt voor een betere isolatie. Hierdoor is het bij uitstek geschikt voor energie-efficiënt bouwen en passiefhuis bouw. De gebruikte gootstukken zijn van het type EHJ-AN Isorama. Dit zijn gootstukken voor pannen tot 90 mm profielhoogte, die een vrije ruimte van 22 mm rondom het dakvenster voorzien, voor het gebruik van het isolerend kader in houtwol XTI met dikte 22 mm. Speciaal en uniek aan XTI is dat dit isolerend kader het dakvenster volledig 'inpakt' tot aan de bovenzijde van het raamkader.

Bijkomend zijn de dakvensters geplaatst op J-niveau. Deze verdiepte inbouw, 3 cm lager dan normaal, zorgt voor een fraai uitzicht, een betere isolatie en voorkomt bouwknopen en dus condensvorming.

www.albintra.be

Om bijkomend licht in de woningen te brengen, ontwierpen we specifieke hedendaagse schrijnwerkgehele binnen de contouren van bestaande dakkapellen, poortopeningen enz

"Om bijkomend licht in de woningen te brengen, ontwierpen we specifieke hedendaagse schrijnwerkgehele binnen de contouren van bestaande dakkapellen, poortopeningen ... Nieuwe perforaties van de historische gebouwschil werden strategisch ingezet en tot een absoluut minimum beperkt." Het resultaat mag er zijn. De hoeve bestaat nu uit witgekalkte gebouwen rondom het prachtige groene erf. Elk gezin kreeg zijn eigen compacte woning die werd ingericht op maat van de bewoners. En omdat privacy belangrijk is bij collectief wonen, kregen ze aan de achterzijde elk hun kleine private tuin. Die grenst aan de grotere gedeelde tuin met zicht op de open velden. Het groene erf, de Franse tuin, de boomgaard, de hagen en paden werden in hun oorspronkelijke staat hersteld. Zij vormen samen met de grote moestuin én de nagelnieuwe zwembad de belangrijkste collectieve buitenruimtes.

Duurzaam bouwen

Van bij de start van het project werd door de bewoners een sterke ambitie vooropgesteld om maximaal duurzaam te renoveren, uiteraard met respect voor het authentieke karakter van de beschermde hoeve.

Dries Hubrechts: "Zo investeerden we samen in een warmtenet op relatief lage temperatuur, aangedreven door een collectieve pelletketel. In de meeste units wordt de buitenlucht aangevoerd via een balansventilatiesysteem met warmterugwinning. Het regenwater wordt vergaand gefilterd. Vier wooneenheden verbruiken slechts enkele liters water leidingwater per dag, dit puur als 'drinkwater'. Eén woning is zelfs helemaal niet aangesloten op leidingwater: het drinkwater wordt er gemaakt uit regenwater door 'osmose'.

"Ook op het vlak van bouwmaterialen zochten (en zoeken) we steeds naar de meest duurzame oplossingen. De keuze voor hernieuwbare materialen was voor ons een evidentie, te meer gezien er drie bewoners beroepsmatig actief zijn in de bio-ecologische houtbouw (aannemer LAB15 en handel Eurabo). De isolatie, bijvoorbeeld, bestaat uit een houten voorzetstructuur ingeblazen met cellulose of kalkhennep die werd afgewerkt met leemleister of kalkleister. Driedubbele beglazing zorgt ervoor dat de warmte binnen blijft. En dankzij schelpen en glasschuimgranulaten werd de vloeropbouw cementarm aangelegd. Niet te vergeten werden veel oude bouwmaterialen zoals tegels, bakstenen en houten balken gerecupeerd. Ecologie en authenticiteit bewaren gaan dan ook hand in hand." ♦

WIJ OPENEN DE RUIMTE

UITZET-TUIMEL DAKVENSTER IN PVC! PPP-V preSelect MAX

Door het uitzet-tuimeldakvenster PPP-V preSelect MAX te openen kunnen we het volledige potentieel van zolderruimtes benutten, en dit met een nóg comfortabeler gebruik én een onbelemmerd zicht naar buiten.

- **Meer ruimte:** dankzij het innovatieve beslag kan de vleugel tot 45° geopend worden.
- **Meer licht:** dakvensters beschikbaar in grote afmetingen (134x160 cm) met twee- of zelfs drie-lagige beglazing.
- **Meer comfort:** de schuifschakelaar bevindt zich nu in het onderste deel van het raamkader.
- **Minder onderhoud:** de profielen in witte PVC behoeven bijna geen onderhoud!